

Debatt

Debatt- og kronikkansvarlig:
Marte Michelet
mmi@dagbladet.no

SEND INNLEGG TIL debatt@dagbladet.no

70-tallsretorikk

Leif Edward Ottesen Kennair
Instituttleder, Psykologisk institutt, NTNU

«**HJERNEVASK:**» Professor og botaniker Inger Nordal fortsetter i sitt innlegg i Dagbladet lørdag 06.03.10 den uheldige tradisjonen med å antyde at motstanderen er politisk suspekt.

Biologen Ernst Haeckel, som inspirerte både nazister og Freud, hevdet følgende: «Politikk er anvendt biologi». Når biologer kaster seg på politikk, er det altså historiske grunner til å engste seg. Nordal er politiker, ikke biolog i sitt innlegg.

DET ER FAKTISK i dag grunn til å engste seg dersom forskere og kli-

nikere (leger, psykiatere og psykologer) ikke forholder seg til biologi. Hele debatten rundt «Hjernevask» skyldes at en rekke andre samfunnsvitere ikke også forholder seg til biologi - og dermed begrenser kunnskapstegnelsen innen eget fag.

To problemer er tydelige:

1) Den uvitenskapelig tradisjonen med politiserte personangrep som Nordal og Jørgen Lorentzen er en del av.

2) Den kontinuerlige insisteringen om at den ene part ikke får uttale seg om biologi, samtidig som en selv gjerne uttaler seg utenfor eget fagområde. Dette ødelegger et hvert forsøk på konstruktiv debatt.

FACISTANKLAGEN kom mot meg fra Lorentzen for to år siden,

fra sosiolog Agnes Bolsø i fjor, og mot T. K. Larsen i Nordal sitt siste innlegg. Dette er en linje som paleontologen og biologen Stephen Jay Gould og medforfattere la seg på på 70-tallet i sin kritikk av sosiobiologen Edward Osborne Wilson. Det sjokkerte Wilson, og han tok straks avstand fra anklagene. Det er lett å vise at det idehistoriske grunnlaget for anklagene manglet. Anklagene var helt urimelige, og var primært et uttrykk for retorikken til den radikale venstresida på 70-tallet. Det er historieløst av norske akademikere å gjenta disse angrepene idag.

Nordal er liljeforsker. Lorentzen er litteraturviter. Nordal tar opp læring og hjernebiologi, og uttalte seg ifjor om psykologisk forskning på menneskets seksualitet. I forfjor mente Lorentzen at

Facistanklagen kom mot meg fra Jørgen Lorentzen for to år siden.

han har like god kunnskap som psykologer om barns utvikling og tilknytning, i første del av «Hjernevask» hevdet han at han avviser biologisk forskning ukentlig, i egen lærebok om kjønnsforskning har han skrevet et kapittel om biologi og i radiodebatter snakker han gjerne om psykologisk forskning som om han har fullstendig oversikt.

Vi som benytter biologisk teori i vår forskning får ikke får lov, samtidig som de selv gjerne uttaler seg om våre disipliner. Men psykologi er ikke bare samfunnsvitenskap. Psykologer og psykia-

tere har utdannelse innen menneskelig hjernebiologi.

DERSOM DENNE debatten skal få et skinn av vitenskapelighet må man slutte å erklære at biologisk orienterte psykologer og andre som studerer mennesket fra et biologisk perspektiv er politisk suspekt. Dersom man ønsker å ha ryggdekning når en stadig stiller tvil ved andres kompetanse, bør man også vurdere egne tilløp til imperialisme.

Når det er sagt: dersom det er noe budskap i denne debatten hittil, så er det at det er behov for større grad av ekte tverrfaglighet og større grad av bruk av biologisk viten innen samfunnsvitenskapene. Jeg har skrevet om dette i mange år. Det gir stor glede å se at disse temaene blir satt tydelig på dagsorden.

KLIMA: Statsministeren har invitert det norske folk til rådslag. Vi vil benytte denne lydhøre fasen til å stille noen klimaspørsmål som ikke har fått tilfredsstillende svar.

10 spørsmål til Stoltenberg

Mikkel Storm Glomstein
Nestleder i Norsk Klimanettverk

Hvorfor har Norge under din regjering tjent 800 millioner på å selge billige (ofte tvilsomme) CDM-kvoter på det europeiske kvotemarkedet når dette bidrar til å uthule ETS-systemet og hemme insentivene for å utvikle en mer klimavennlig industri? Kler det et selverklært foregangsland å berike seg på overlappende kvotesystemer på denne måten?

Lars Haltbrekken
Naturvernforbundet

Kvotene er ditt salige virkemiddel, Jens. Men de deles ut i bøtter og spann, både til de som trenger dem og de som ikke trenger dem. Det er for mange av dem, utslippene går ikke ned. Det blir billig å forurense, ingen ser seg tjent med å legge om til en rein produksjon. Er det ikke naivt å tro at kvotene er det eneste saliggjørende? Eller for å sitere en «felles» venn av oss: Oh, where have you been, my blue eyed son?

Nina Jensen
Fagsjef i WWF

Det tok Norge ca. 30 år å bygge opp oljeindustrien. Det er liten grunn til å tro at det vil ta kortere tid å bygge opp Norges fremtidsindustri. Norge har alle muligheter til å bli verdensledende på fornybar energi og teknologioverføring. Hvorfor fortsetter du å øke oljeproduksjonen? Er strategien at Norge skal tømme alle oljelagre før klimafølger fremtvinger stans i all oljeproduksjon?

Truls Gulowsen
Greenpeace

Staten eier 67 prosent av Statoil. Tross skryt i årsrapportene om verdens laveste utslipp per produsert fat, og Norges målsetting om å bidra til en verden der klimakatastrofen begrenses til maksimalt to

graders stigning, har Statoil likevel valgt å satse på sterkt forurensende tjæresandutvinning i Canada. Vil du, som hovedeier i Statoil, benytte generalforsamlingen i Stavanger, 19. mai, til å trekke Statoil ut av Canadisk tjæresand, og gi et tydelig signal om at Norges eierskapsansvar er verktøy vi skal og må bruke for å løse klimakrisen?

Sigbjørn Grønås
Professor i meteorologi ved UiB

Skal målet om to grader nås, må utslippene per verdensborger ned i under 5 tonn CO₂-ekvivalenter per år i 2020. Om Norge når sine mål, kommer vi ned mot 10 tonn per innbygger. I 2020 vil vi altså tillate oss å slippe ut omtrent dobbelt så mye som det verden i gjennomsnitt kan tillate seg for å nå målet. Hvorfor fører Norge en klimapolitikk som ikke er restriktiv nok til å nå det overordnede målet om to grader?

Arild Hermstad
Framtiden i våre hender

Det er bred politisk enighet om at forurenseren skal betale. Skatter, avgifter og subsidier må endres for å gjøre det dyrere å slippe ut klimagasser, og for å gjøre klimavennlig produksjon og forbruk billigere. Til nå har din regjering foretatt seg lite, med unntak av å knytte engangsavgiften tettere til bilenes utslipp. Statsbudsjettet er kanskje det viktigste klimainstrumentet vi har, og økte klimaskatter må øremerkes til gode klimatiltak. Kommer det grønne omlegginger som virkelig monner i 2011-budsjettet?

Petter Gulli
Kreativ leder, Carat Norge

For ikke lenge siden ble Klimakur 2020 lagt fram. Mandatet var å foreslå tiltak som gjør det mulig å redusere de norske CO₂-utslippene med 15-17 millioner tonn fram til 2020. Vi vet hva som vil bli det største hinderet for å få gjennomført disse tiltakene: Folk flest. Deg og meg.

Hva har du tenkt å gjøre for å skape forståelse i det norske folk for at vi er nødt til å gjøre store endringer, også i forbruksmønstret vårt?

Lars Løvold
Regnskogfondet

Mellom 15 og 20 prosent av globale klimagassutslipp kommer fra ødeleggelse av skog i tropene. Bevaring av regnskog kan være avgjørende i klimakampen dersom det kommer i tillegg til dype utslippskutt i de rike landene. Regjeringen ønsker en ordning for bevaring av skog som åpner for handel med karbonkreditter. Hvordan vil du sikre at en skogbevaringsmekanisme ikke blir en ordning for salg av billige kvoter til rike land, som vil slippe unna nødvendige utslippskutt i egne land?

Vegard Velle
Journalist i Fagbladet

Da gasskraftverket på Mongstad ble godkjent, inngikk regjeringen Stoltenberg og StatoilHydro en avtale om at renseanlegget skulle stå ferdig i løpet av 2014. Utslippene skulle renses fra dag én, het det. I januar 2010 åpnet Miljøverndepartementet for at rensingen ville bli utsatt på ubestemt tid. Når, hvilken dato, vil rensingen komme i gang?

Carlo Aall
Vestlandsforskning

I forordet til Lavutslippsutvalget står det at utvalget så bort fra forslag om å endre nordmenns forbruksvaner fordi disse spørsmålene ble vurdert å være for politisk kontroversielle. Hvorfor kan vi ha miljøreguleringer som er så sterke at bedrifter går konkurs, mens vi ikke tør regulere nordmenns forbruk til å bli mer klimavennlig?

Hvorfor fortsetter du å øke oljeproduksjonen?

KREVER SVAR: Norsk Klimanettverk, som blant annet samler alle de viktige miljøorganisasjonene i Norge, er ikke fornøyd med svarene Jens Stoltenberg gir om hva Norge skal gjøre for å senke våre klimagassutslipp.

Foto: Jacques Hvistendahl